

**Oponentský posudek
na disertační práci Mgr. Blanky Ferklové**

„Onomatopoeie a mimetika v korejštině“

(doc. PhDr. Vladimír Pucek, CSc.)

Téma onomatopoeie a mimetik se na první pohled může jevit jako zcela okrajové ve slovní zásobě kteréhokoliv jazyka a při výuce cizích řečí zůstává zpravidla dlouho stranou. Korejšťina je ovšem známá jako jazyk s velmi složitým fonetickým a fonologickým systémem i početnou a specificky rozvrstvenou škálou „zobrazujících slov“. Proto se toto téma jako předmět podrobného bádání jeví jako velmi přínosné. Doktorandka se zabývá zvolenou tematikou již dlouhou dobu (viz její magisterská práce), navíc úspěšně představila některé dílčí výsledky své disertace i na mezinárodním fóru – na konferencích „Korean Studies Graduate Students Convention“ v Praze (2006) a v Sofii (2010).

Jak obsahově a strukturou práce, tak rozsahem své disertace a jejím detailním propracováním (166 stran vlastního textu, 140 stran příloh) prokázala autorka své znalosti teoretické i velmi dobrou úroveň osvojení si korejského jazyka. O tom svědčí nejen její úctyhodná bibliografie relevantních prací z oblasti české i světové lingvistiky, ale především analýza četných monografií i vědeckých článků korejských renomovaných autorů z obou částí Koreje.

B. Ferklová po důkladné heuristické přípravě za využití velkého množství dosavadní literatury analyzovala přehledně a systematicky ve 4 kapitolách různé zvláštnosti korejštiny, relevantní při popisu korejských „zobrazujících slov“. Především vzala v úvahu rozlišení hlásek podle jejich symboliky (teoreticky naznačené již tvůrci nového hláskového písma v polovině 15. stol.), tj. dělení vokálů na „kladné“ (jangové) a „záporné“ (jinové). Dále u konsonantů popsala takové jevy jako střídání souhlásek prostých, intenzivních a aspirovaných, možnost reduplikací, časté spojování základních zobrazujících slov s některými slovesy aj. Tím vším poskytuje korejšťina nesčíslné možnosti vytvářet jemně odstíněné varianty téhož zobrazujícího slova.

Velkou pozornost věnovala doktorandka velmi diskutovanému problému, tj. zda lze vyčlenit tuto skupinu slov v gramatickém systému jako samostatný slovní druh anebo ji začlenit mezi příslovce, event. jako specifickou podskupinu adverbii, případně citoslovcí (viz. str. 11-22). Analyzovala názory mnoha korejských i zahraničních autorů na tuto problematiku i slovnědruhovou charakteristiku uváděnou v četných slovnících (počínaje již Galeovým Anglicko-korejským slovníkem /1897/ či Mun Se-jongovým prvním výkladovým slovníkem korejským /1938/ až po nejnovější slovníky přístupné na internetu. Shromáždila dostatek dokladů, že při širším pojetí (vzhledem k širokým možnostem spojovat zobrazující slova se slovesy, a tím nabývat

širší syntaktické vlastnosti) jsou snahy některých autorů chápat zobrazující slova jako samostatný slovní druh bez přesnějšího vymezení hranic a kritérií zatím nedostatečné.

Zvláštního ocenění si dle mého názoru zaslouží i to, že po teoretickém výkladu dané problematiky, její analýze onomatopoei a mimetik v češtině a srovnání frekvence a jejich povahy v korejštině, rozšířila svůj výzkum navíc i do dvou dalších oblastí. V první z nich (3. kapitola) se věnuje srovnání způsobů a techniky překladu obrazných slov v českých překladech moderních korejských povídek. Ve 4. kapitole si autorka všimá frekvence využívání onomatopoei a mimetik v masově se šířícím žánru – v komiksech. Zde se tato slova hojně využívají v symbióze s výtvarnou stránkou komiksů. Je přirozené, že bohatost a různorodost zobrazujících slov je v korejských komiksech - dnes stále oblíbenějším žánrem v Koreji, zčásti dokonce i v Severní Koreji (zde zejména v dětské literatuře pro šíření nacionalistického povědomí o slavné minulosti korejského národa) – je tato vrstva slovní zásoby zvláště hojně a efektivně uplatňována. To lze považovat za zcela průkopnický výzkum. I z tohoto důvodu by bylo jistě pro obecnou teorii překladu i českou translatoologii přínosné, kdyby doktorandka (mj. i zkušená překladatelka korejských komiksů do češtiny) tyto své zkušenosti v samostatných rozšířených studiích publikovala.

K ucelenému pohledu na charakter, rozdíly v pojetí i početnost korejských onomatopoei ve srovnání s češtinou přispívají též rozsáhlé přílohy získané excerpce zobrazujících slov z Českého slovníku etymologického a Velkého slovníku standardní korejštiny. Zajímavé jsou i autorčiny postřehy týkající se problémů lexikografických při zařazování a formulaci hesel zobrazujících slov, nutnosti omezení jejich variant, způsobů uvádění příkladů aj.

Je potěšitelné, že díky dlouhodobému grantu poskytnutému Akademií koreanistických studií v Korejské republice se B. Ferklové naskytuje možnost pokračovat v dalším bádání na této problematice a vytváření *Slovníku korejských onomatopoei*.

Z á v ě r

Považuji tuto disertační práci za velice přínosnou a jak jejím zpracováním, tak i rozsahem plně odpovídající kritériím kladeným na Ph.D. disertaci. Pokládám ji za užitečnou nejen pro koreanistická studia, ale některé podněty mohou být využity i v oblasti obecné lingvistiky, translatoologie a lexikografie.

Proto **doporučuji tuto disertaci k obhajobě.**

Doc. PhDr. Vladimír Pucek, CSc.
oponent

V Praze 30. srpna 2010